

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

Caput centesimum quadragesimum septimum. Jesus ascendit in coelum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

1. Cor. 1. 13. & seq. Numquid Paulus crucifixus est pro vobis? aut in nomine Pauli baptizati estis? Gratias ago Deo, quod neminem vestrum baptizavi, nisi Christum & Caium: ne quis dicat, quod in nomine meo baptizati estis. Baptizavi autem & Stephane deum. Ceterum nescio si quem alium baptizaverim: non enim misit me Christus baptizare, sed evangelizare.

1. Cor. 6. 11. Et hac quidem fuistis; sed abluti estis, sed sanctificati estis, sed iustificati estis in nomine Domini Jesu Christi, & in Spiritu Dei nostri.

Gal. 3. 27. Quicumque enim in Christo baptizati estis, Christum induistis.

Eph. 4. 5. Unus Dominus, una fides, unum baptisma.

Eph. 5. 25. & seq. Viri, diligite uxores vestras, sicut & Christus dilexit Ecclesiam, & seipsam tradidit pro ea, ut illam sanctificaret, mundans lavacro aqua in verbo vite, ut exhiberet ipse sibi gloriosam Ecclesiam, non habentem maculam aut rugam, aut aliquid huiusmodi, sed ut sit sancta & immaculata.

Col. 2. 12. Consepulti ei in baptismo, in quo & resurrexistis per fidem operationis Dei, qui suscitavit illum a mortuis.

Tit. 3. 5. Non ex operibus iustitiae quae fecimus nos, sed secundum suam misericordiam salvos nos fecit per lavacrum regenerationis, & renovationis Spiritus sancti.

Ebr. 10. 22. Accedamus cum vero corde in plenitudine fidei, aspersi corda à conscientia mala, & abluti corpus aqua munda.

1. Petr. 3. 20, 21. Otto anime salvae factae sunt per aquam: quod & vos nunc similis forma salvos fecit baptisma; non carnis depositio sordium, sed conscientia bona interrogatio in Deum per resurrectionem Jesu Christi.

CAPUT CXLVII.

Jesús ascendit in caelum.

PSALM. 23. 7. & seq. Attollite portas principes vestras, & elevamini porte aeternales, & introibit rex gloria. Quis est iste rex gloriae? Dominus fortis & potens, Dominus potens in praelio. Attollite portas principes vestras, & elevamini porte aeternales, & introibit rex gloria. Quis est iste rex gloriae? Dominus virtutum ipse est rex gloriae.

Psal. 46. 6. & seq. Ascendit Deus in jubilo, & Dominus in voce tube. Regnabit Deus super gentes, Deus sedet super sedem sanctam suam.

Psal. 67. 5. & seq. Cantate Deo, psalmum dicite nomini ejus: iter facite ei qui ascendit super occasum, Dominus nomen illi.

MARC. 16. 19. Et Dominus quidem Jesus, postquam locutus est eis, assumptus est in caelum. Et Luc. 24. 51.

Joh. 3. 13. Et nemo ascendit in caelum, nisi qui descendit de caelo, Filius hominis qui est in caelo.

Joh. 6. 63. Si ergo videritis Filium hominis ascendentem ubi erat prius?

Joh. 16. 16, 28. Modicum, & jam non videbitis me: & iterum modicum, & videbitis me, quia vado ad Patrem. Exivi à Patre, & veni in mundum: iterum relinquo mundum, & vado ad Patrem.

Joh. 20. 17. Dicit ei Jesus, Noli me tangere, nondum enim ascendi ad Patrem meum,

..... Ascendisti in altum, cepisti captivitatem, accepisti dona in hominibus..... Regna terra, cantate Deo: psallite Domino, psallite Deo, qui ascendit super caelum caeli ad Orientem. Ecce dabit voci suae vocem virtutis: date gloriam Deo super Israël's magnificentia eius, & virtus eius in nubibus.

Prov. 30. 4. Quis ascendit in caelum, atque descendit? quis continuit spiritum in manibus suis? quis colligavit aquas quasi in vestimento? quis suscitavit omnes terminos terra? quod est nomen eius, & quod nomen filii eius, si nosii?

Isa. 52. 13. Ecce intelliget servus meus, exaltabitur, & elevabitur, & sublimis erit valde.

Dan. 7. 13, 14. Aspiciebam ergo in visione noctis, & ecce cum nubibus caeli, quasi Filius hominis veniebat, & usque ad Antiquum dierum pervenit, & in conspectu eius obtulerunt eum. Et dedit ei potestatem, & honorem, & regnum; & omnes populi, tribus, & linguae ipsi servient: potestas eius, potestas aeterna qua non auferetur; & regnum eius quod non corrumpetur.

Zach. 14. 4. Et stabunt pedes eius in die illa super montem olivatum, qui est contra Ierusalem.

& Patrem vestrum; Deum meum, & Deum vestrum.

Act. 1. 1, & seq. Primum quidem sermonem feci de omnibus, o Theophile, qua cepit Iesus facere & docere, usque in diem qua praecipiens Apostolis per Spiritum sanctum, quos elegit, assumus est..... Et cum haec dixisset, videntibus illis, elevatus est, & nubes suscepit eum ab oculis eorum. Cumque intuerentur in caelum euntem illum, ecce duo viri adstiterunt juxta illos in vestibus albis, qui & dixerunt, Viri Galilae, quid statis aspicientes in caelum? hic Iesus, qui assumus est a vobis in caelum, sic veniet, quemadmodum vidistis eum euntem in caelum. Et 1. 22.

Act. 2. 33. Dextera igitur Dei exaltatus, & promissione Spiritus sancti accepta a Patre, effudit hunc quem vos videtis & auditis. Non enim David ascendit in caelum: dixit autem ipse, Dixit Dominus Domino meo, Sede a dextris meis, donec ponam inimicos meos scabellum pedum tuorum.

Act. 3. 21. Quem oportet quidem caelum suscipere usque in tempora restitutionis omnium, quae locutus est Deus per os Sanctorum suorum a seculo Prophetarum.

Act. 3. 31. Hunc Principem & Salvatorem Deus exaltavit dextera sua, ad dandam poenitentiam Israël, & remissionem peccatorum.

Eph. 4. 8, & seq. Propter quod dicit, Ascendens in altum, captivam duxit captivitatem, dedit dona hominibus. Quod autem ascendit, quid est, nisi quia & descendit primum in inferiores partes terra? Qui descendit, ipse est & qui ascendit super omnes caelos, ut impleveret omnia.

Phil. 2. 9, & seq. Propter quod & Deus exaltavit illum, & donavit illi nomen, quod est super omne nomen: ut in nomine Iesu omne genua stentator, caelestium, terrestrium, & infernorum; & omnis lingua confiteatur, quia Dominus Iesus Christus in gloria est Dei Patris.

1. Petr. 3. 21, 22. Per resurrectionem Iesu Christi, qui est in dextera Dei, deglutens mortem, ut vita aeterna heredes efficeremur; profectus in caelum, subjectis sibi angelis, & Potestatibus, & Virtutibus.

I. Refellitur Philostrati opus de vita Apollonii Tyanei. II. Nullis idoneis nititur testimoniis haec Philostrati historia. III. Exquiruntur causae, quibus ad eam conscribendam inductus est Philostratus. IV. Ex historia Christi pleraque in suam Apollonii vitam transtulit. V. Philostratus, alique Pythagorice Philosophiae addicti mendaces & creduli. VI. Apollonius, Magus sacerrimus.

Refellitur
Philostrati
opus de vita
Apollonii
Tyanei.

I. AD elevandum Christi in caelum eventum miraculum, idem Apollonio Tyaneo contigisse Veteres mentiti sunt. Philostratus quidem, a quo plura hujus vita ac res gestae octo celebrantur libris, non cum duntaxat in caelum fuisse elatum praedicat, sed tot etiam ac tanta de eo jactat miracula, ut occasionem inde habuerit Hierocles comparationis instituendae Apollonium inter & Iesum Dominum,

eo libro quem *φιλολογία* inscripsit. Eunapius quoque, homo superstitionibus ad delirium usque deditus, & Christiano nomini infensissimus, Philostrati opus, non Apollonii vitam, sed Dei adventum ad homines inscribi debuisse pronuntiat. Eadem Latinis literis consignare propositum habuerat Vopiscus, ut declarat ipse in vita Aureliani, ubi & talibus eum extollit præconiis, ac si non hominem laudare, sed Deum sibi conciliare vellet. Quodque miremur amplius, Sidonius Apollinaris, hac Philostrati lucubratione, excerpitque inde à Nicomacho, & ex illis Nicomachi à Tascio Victoriano schedis, in fraudem illectus, eas in Apollonium contulit laudes, quæ Christianum hominem parum deceant, neque ullam tot mendaciorum suboluisse ipsi auram demonstrant. In eadem culpa est Johannes Tzerzes, qui non Philostratum solum, & eos quos secutus est Philostratus, sed & magnum præterea Historicorum numerum prodigia ab Apollonio edita in literas retulisse ait. Quæ quanquam ita sunt, non alii tamen ante Philostratum hoc videntur tractasse argumentum, præter Damidem Ninivitam, individuum Apollonii comitem, Maximum Ægiensem, & Mæragenem, quos se secutum profertur Philostratus. Atque hi partes historiae hujus delibaverant aliquas; totam vero primus Philostratus complexus est. Fons ergo hic est, unde tot de Apollonio fabulæ manarunt. Ut autem intelligant homines Christiani dogmatis excellentiam, cui quod opponeret cum anxie sollicitæque quæsiverit impietas, pueriles solum fabulas, anilesque nugas potuit comminisci, mihi ab instituto alienum haudquaquam videtur esse, fallaciæ hujus scenam aperire. Factum id quidem feliciter jam ante ab Eusebio, in eo opere quo refellendum suscipit librum *φιλολογία* Hieroclis, qui non solum adversus Christianos atrocissimis suppliciis sævit, cum esset Ægypti Præfectus, sed Christianam quoque doctrinam impia scriptione oppugnavit. Nonnulla tamen observata sunt à me, quibus illustrari hoc argumentum, magisque enitescere possit.

Sid. Apoll. libr. 8. Epul. 3.

Joh. Tzerz. Chil. 2. Hist. 60.

Philostr. De vit. Apoll. libr. 1. cap. 3.

II. Philostratus primum, plus centum annis Apollonio recentior, res ab eo gestas nonnisi ex alieno testimonio cognitas habuit: cum Christi Jesu vitam coætane fere Scriptores, actorumque ipsius oculati testes prodiderint. Testes historiae suæ laudat Philostratus, civitates quas adiit Apollonius, templâ quorum ritus collapsos restituit, vulgi sermones, Apollonii ipsius epistolas. At quamvis magnam orbis partem se peragrassè jactet Philostratus, vix tamen nobis persuaserit, ab Indicis aut Æthiopicis civitatibus, quas Apollonius adiit, ejusmodi se testimonia habuisse. Deinde paucis ac sæpe nullis testibus acta sunt prodigia pleraque Apollonio adscripta. Præterea quis Philostrati ipsius fidem, testimonia hæc præ se ferentis, præstare velit? Vulgi sermones jactat; stolidi scilicet & inepti, de rebus ante centum annos actis temere differentis. In Apollonii vero epistolis, non de rebus ab ipso gestis, sed de gentium, quas lustraverat, moribus agebatur. Testes dat præterea Philostratus Damidem, quem dixi, Assyrium, perpetuum Apollonii socium, à quo omnia ejus facta dictaque in literas diligenter relata esse ait; Maximum Ægiensem, & Mæragenem. Ad primum quod attinet, quam parum ipsi habendum sit fidei, mihi satis liquet: nam si planus fuit Apollonius, uti fuisse sequentia probabuunt, deceptorem quoque & vaniloquum fuisse Damidem putandum est, qui arcanorum ejus omnium, mendaciorumque particeps fuit. Deinde nec suos in lucem commentarios ipse edidit; sed per quemdam ejus familiarem cum Julæ Severi uxori innotuissent, hujus iussu recognovit eos Philostratus, & in ordinem digessit. Annon hæc contingere amicus ille Damidis potuit, & Damidi affingere, ut vendibilior esset ea merx, & Julæ facilius obtrudi posset? Perpaucæ vero erant, quæ in librum suum retulerat Maximus, ea nimirum duntaxat, quæ Ægis Apollonius egerat. Mærageni fidem palam detrahit ipse Philostratus, quippe multorum viri actorum ignaro.

Nullis idoneis nistar testimonii hac Philostrati historia.

Philostr. De vit. Apoll. libr. 8. cap. 13.

Philostr. libr. 1. cap. 3.

Exquiruntur cause, quibus ad eam conscribendam inductus est Philostratus.

III. Nullis ergo certis ac solidis incumbit fundamentis tota hæc Philostrati moles, sed caduca, ac in ruinam prona est: cujus ad speciem extruendæ causam hanc habuit præcipuam, ut Julæ ac Caracallæ gratificaretur. Caracallam enim restatur Dio summis Apollonium extollere laudibus solitum esse, & monumento, quælia Heroibus extruuntur, decorassè. Juliam vero Philosophiæ studiis deditam fuisse memorant idem Dio & Philostratus; Sophistarumque, Rhetorum, ac Geometrarum choro plerumque stipata erat. Quamobrem & de præcorum Philosophorum moribus ac studiis edoceri se volebat, atque hanc Apollonii potissimum historiam à Philostrato tradi literis optavit, eique Damidis commentarios suppeditavit. Altera Philostrato accessit causa concinnandi hujus operis, vana nimirum collectæ per otium eruditionis expromendæ ac ostentandæ cupiditas. Quorsum enim ambitiosi illi excursus, & importunæ dissertationes, de rebus ad Apollonium haudquaquam pertinentibus? de pantheris Armeniis, de elephantis, de martichora, de gryphibus, de

phœnice ave, de Satyris? tum de Oxydracis, Pygmæis, Tauro monte, & Caucaſo? de fonte Tyaneo, Indo flumine, Hyphaſide, Nilo, Paſtolo, & mari Rubro? de Prometheo, Tantalò, Hercule, Baccho, Memnone, Alexandro, Poro, & Phraote? de mirabilibus Indiæ & Æthiopiæ? de Templo Taxilienſi, de Gaditano? Quorſum otioſe illæ diſputationes, utri proniores ſunt in ſomnum, vini, an aquæ potores? an arbores terra antiquiores? de creatione mundi & elementis, de medicina, de fabulis Æſopi? de Laconum flagris & inhospitalitate? Id præterea ſpectaſſe in primis videtur Philoſtratus, ut invaleſcentem jam Chriſti fidem ac doctrinam deprimeret, oppoſito hoc omni doctrinæ, ſanctitatis, ac miſericordie virtutis fictio ſimulacro. Itaque ad Chriſti exemplar hanc expreſſit effigiem, & pleraque ex Chriſti Jeſu hiſtoria Philoſtrato accomodavit, ne quid Ethnici Chriſtianiſ invidere poſſent. Quæ re Chriſti gloriam incautus amplificavit, dum veram ejus virtutem, alteri falſo adſcriptam, meritis extulit laudibus, aliſque laudandam & mirandam propoſuit, Atque id paucis ut demonſtremus, res poſtulat.

Ex hiſtoria

Chriſti pleraque in ſuam Apollonii vitam tranſtulit.

Philoſtr. libr. 1. cap. 1.

Philoſtr. libr. 1. cap. 4.

Philoſtr. libr. 1. cap. 4.

Luc. 1. 14.

Philoſtr. libr. 8. cap. 12.

Luc. 2. 52.

Philoſtr. libr. 1. cap. 4.

Philoſtr. libr. 1. cap. 6.

Luc. 2. 46, 47.

Philoſtr. libr. 1. cap. 6.

Philoſtr. libr. 1. cap. 6.

Philoſtr. libr. 4. cap. 8, & paſſim.

Philoſtr. libr. 1. cap. 13.

Joh. 4. 17, 18.

Philoſtr. libr. 1. cap. 7.

Philoſtr. libr. 4. cap. 8.

Luc. 8. 28.

Philoſtr. libr. 4. cap. 6.

Philoſtr. libr. 4. cap. 16.

IV. Mariæ Virgini videndum ſe obtulit Angelus, deque prodituro ex ea filio, qui Dei filius eſſet dicendus, ipſam præmonuit: Apollonii mater adſtantem ſibi vidit Proteum Ægyptium Deum, à quo futurum didicit, ut ipſe ex ea naſceretur. Apollonius autem Jovis filius à popularibus credebatur, etſi ipſe ſe Apollonii filium prædicabat: Jeſus Dei filius erat, Joſephi filius vulgo putabatur. Aliqua monentur in ſomnis Joſephus & Maria de puero Jeſu: aliqua & mater Apollonii de filio ſuo. Natum Jeſum magna luce fulgens Angelus paſtoribus nuntiat: naſcente Apollonio, fulgur è cælo in terram delapſum, ruruſ in cælum evolavit. Præterea cum naſceretur Jeſus, Angeli in æthere ſublimis dicebant, *Gloria in altiffimis Deo, & in terra pax hominibus*: cum naſceretur Apollonius, cyeni matrem ipſum circumſtantes can-tus edidere, eodemque è terris migraturo, virgines auditæ ſunt canticum hoc continentes, *Veni de terra, veni in cælum*. Quod de Chriſto ſcriptum legiſſet Philoſtratus: *Et Jeſus proficiebat ſapientia, & ætate, & gratia apud Deum & homines*; idcirco ſcripſit Apollonium precedentibus annis egregia ingenii & memoriæ dediſſe ſpecimina, & formæ elegantia omnium in ſe oculos convertiſſe. Quoniam Chriſti typus fuit Samſon Nazaræus, & comam alere tenebantur Nazaræi, ut eſt in libro Numerorum; propterea cæſariem promiſiſſe Apollonium Philoſtratus tradidit. Tum addit eum etiam tum adoleſcentem in Templo plurimum fuiſſe, valde eum mirantibus qui ſacra procurabant, quæ hiſ Lucæ de Chriſto adhuc puero conſentanea ſunt. *Et factum eſt poſt triduum, invenerunt illum in Templo, ſedentem in medio doctorum, audientem illos, & interrogantem eos. Stupebant autem omnes qui eum audiebant ſuper prudentia & reſponſis ejus*. Ac ſæpe deinde, & fere quotidie Judæos in Templo docuit. Chriſtum Jeſum Deus Filium palam agnoſcit: Apollonio pietatis ac ſanctitatis Æculapius dat teſtimonium. Magni ad Jeſum ſiebant hominum concurſus: ad Apollonium Ægas viſendi cauſſa magna hominum multitudo confluit. Futurorum præſentionem Apollonio tribuit Philoſtratus, quod Jeſum prophetam fuiſſe comperiſſet. Tacitas Judæorum cogitationes perſpectas habuiſſe Jeſum non ſemel affirmant Evangeliſtæ: hoc ipſum de ſe jactat Apollonius. Secretos Samaritanæ mulieris concubitus vi divina cognoviſſet Chriſtus Jeſus & coarguit apud Johannem, eamque ad meliorem frugem convertit: Apollonius inceſti à divite quodam Cilice cum privigna admiſſi, nullo monente, notitiam habuit; deprehendit item occultos Menippi cum Lamia congreſſus, palamque nefariæ conſuetudinis convictum ſanioribus conſiliis inſtruxit. Subjicit deinde: *Δακρύων ἰσχυρὸν τὸ φάσμα, καὶ ἰδὼν μὴ βαρύνειν αὐτόν. Lacrymans ſimile ſpectrum erat, rogabatque ne ſe torqueret*: quippe legerat Dæmonem, miſero illi Geraſeno inſidentem, ſic Chriſtum Jeſum compellaſſe: *Ἰδοὺ σου μὴ με βαρύνεις. Obſecro te, ne me torqueas*. Multa ex eadem Dæmoniæ illius Geraſeni hiſtoria in Corcyrenſis adoleſcentis, Dæmone agitati, hiſtoriam tranſtulit Philoſtratus: utrobique pro imperio increpatur Dæmonium: jubetur ille à Jeſu porcorum corpora ſubire, relicto Geraſeno; hic jubetur ab Apollonio, relicto Corcyrenſi, ſtatuiam dejicere: liberatus à Jeſu Geraſenus, mente recepta, decenti veſte induitur, ſedet ad pedes Jeſu, eique comitem ſeſe vult adjungere; Corcyrenſis adoleſcens, omni mollium veſtimentorum, luxuriæ, ac deliciarum depoſito apparatu, Apollonii ſectam & inſtitutum perſequitur. Puellam Jairi Archiſynagogi filiam vitæ reddidit Jeſus: puellam Romæ à morte ad vitam excitaviſſe dictus eſt Apollonius, ut ſuperius diximus. Illius manum apprehendit Chriſtus, & alta voce jubet ſurgere, quo dicto ſuſcitata puella feretro exiit, ſuiſque ambulare pedibus cœpit: hanc tetigit Apollonius, & ſecreto aliquid admurmurans revocare eam à morte viſus eſt, quæ & ſtatim eſt locuta, & paternam domum reperit. Caſtiſſimam & ab omni muliebri conſuetudine alieniſſi-

mam vitam coluit Jesus : idem de Apollonio Philostratus asseverat. Christum Jesum Hierosolymam ire, & destinata sibi supplicia, mortemque adeo ipsam perferre cogitantem, à proposito frustra deterrere conatur Petrus : Apollonium à suscepto visenda Romæ consilio frustra nititur abducere Philolaus, metu Neronis ; & iterum Demetrius, metu Domitiani, qui Philosophos pessimis modis accipere soliti erant. Jesus supplicio proximus deseruit à Discipulis ; quod & sibi evenisse in altera ad Timotheum queritur Paulus ; Apollonium, imminente periculo, sui itidem deserunt. Causam dixit Jesus apud Pilatum : Apollonium apud Domitianum. Discipulis post mortem rediivus adstet Jesus, & præcepta quædam tradit : adolescenti cuidam in somnis videndum se obtulit Apollonius jam fato functus, eumque de natura animorum docuit, de qua jamdiu anxius erat & sollicitus. Thomæ Jesus verè revixisset dubitanti tangendum se præbet : item Apollonius Demetrio & Damidi dubitantibus vivusne esset an mortuus. Jesus ascendit in cælum : nec hac parte inferiorem esse Apollonium suum voluit Philostratus. Verum ne suum ipse figmentum præstare teneretur, tanquam ab aliis proditum retulit. Ait ergo auditas Nympharum cantantium voces, cum is templum Dictynnæ in Creta esset ingressus, quæ cum ad deserendas terras & cælum conscendendum invitarent ; nec usquam postea comparuisse. Quæquam inconcinne & absurde conficta sint, clarissime patefaciunt ea, quæ à Philostrato præmissa sunt : nam quo ætatis suæ anno decesserit Apollonius ignorari ait ; cum alii octoginta, nonnulli nonaginta, quidam centum annos excessisse affirmant, discrepantes quoque esse de loco obitus ipsius sententias, Ephesi aliis, aliis Lindi, aliis in Creta interisse ipsum narrantibus, sepulcrum vero ejus nullibi gentium reperiri. In tanta ergo omnium, quæ ad Apollonii interitum pertinent, ignoratione, temporis præsertim ac loci, quid afferri probabile potuit ? Sed pergamus. In Christi Jesu cultum consentiebant totæ gentes, Tempia ipsi passim ponebantur, & Deus vulgo habebatur : idem ergo de Apollonio jactat Philostratus, imagines nempe in Templis ipsi constitutas, divinosque honores exhibitos, & naturam ejus divinam fuisse, ac humana superiorem ; imo vero, Proteum ipsum esse, Deum Ægyptium. Atque inde porro Alexander Severus Apollonii, perinde ut Jesu Christi, imaginem in lario habuit, & utrumque Lampridius Deum appellavit. Inde & adoratores habuisse Apollonium scripsit Eunapius, & Philostrati historia titulum apponi debuisse, ut dixi, non Apollonii vitam, sed Dei adventum ad homines. Hieroclem etiam graviter increpat Lactantius in libro De justitia, quod Apollonium ut Deum coluerit ; at falsus est, cum ab eo solo factum id arbitrat. Quippe hæc ipse subjicit paulo post Lactantius : *Maxime cum dicas & adoratum esse (Apollonium) à quibusdam sicut Deum, & simulacrum ejus sub Herculis Alexicaci nomine constitutum, ab Ephesis etiam nunc honorari.* Falsus quoque ipse Hierocles est (quem, perinde ut Philostratum, eruditum scriptorem, at parum veracem verissime dixit Eusebius) cum Christianos culpat, quod Christum Jesum Deum esse statuunt, propter prodigia quædam ab eo edita ; cum Apollonium post tot miracula, non Deum, sed Diis amicam hominem esse admiratores ejus existiment. Dixi increpari Hieroclem à Lactantio : nam quamvis nomen Hierocles non expresserit, iis tamen designavit notis, quæ dubium omne tollant, ut nuper ostendit doctissimus Pearsonus in Prolegomenis ad Hieroclem. Ex Apostolorum quoque historia quædam delibavit Philostratus, & in Apollonium transcripsit. Oblatam sibi à Simone pecuniam respuit Petrus, aurum & argentum Agbari Edessenorum regis repudiasse Thaddæum commemorat Eusebius ; se vero neque argentum, neque aurum, neque vestem concupivisse, prædicat Paulus in Actis : Satrapæ præfecti Babyloniæ finibus, ac Vardanis deinde regis thesauros aspernatur Apollonius, & magnam deinde nummorum copiam, in revocata ad vitam puellæ mercedem sibi à parentibus oblatam, puellæ ipsius doti jussit accedere. Petrus in vincula conjectus ab Herode, iisdem ab Angelo exolvitur, sic ut caderent de manibus ejus catenæ, & portæ sponte paterent : Apollonius nervo constrictus crus compede eximit ad libitum eique inserit ; ex oculis Domitiani, ad quem causam dicturus accesserat, evanescit ; idem in Creta à Dictynnæ Sacerdotibus colligatus, vinculis sponse solutis, foribusque referatis ergastulo elabitur. Apostoli Spiritu sancto afflati, omnium linguis loquuntur : Apollonius nullam ignorare se linguam prædicat, etiamsi nullam didicerit. Cujus vanitatis oblitus Philostratus subjungit paulo post, ad alloquendum Phraotem interprete Apollonium opus habuisse. Ex his cognoscitur ecquod sibi exemplum ad imitandum Philostratus, in adornando hoc dramate proposuerit. Quamobrem Hierocli comparisonem Apollonii cum Christo instituenti argumentum non defuit. Verum scire debuerat, imaginem sese cum eo, ad cujus speciem delineata fuerat, ore composuisse, omnemque à se in elevandis Christi Domini miraculis

Philostr. libr. 5.
cap. 10.

Philostr. libr.
4. cap. 11. &
libr. 7. cap. 4.
& seq.

1. Tim. 4. 16.
Philostr. libr.
4. cap. 11.
Philostr. libr.
8. cap. 1.
Philostr. libr. 8.
cap. 11.
Philostr. libr. 8.
cap. 5.

Philostr. libr. 8.
cap. 11.

Philostr. libr. 8.
cap. 11.
Philostr. libr. 1.
cap. 16. & libr.
7. cap. 16. &
libr. 8. cap. 5.
Philostr. libr. 1.
cap. 5.

Lamprid. Alex.
cap. 29.
Eunap. in
Chrysanthio &
in Proem.
Lactant. Instit.
libr. 5. cap. 1.

Euseb. Hist.
Eccles. libr. 1.
cap. 14.
Act. 20. 31.
Philostr. libr. 2.
cap. 15. & 21.
Philostr. libr. 4.
cap. 16.

Philostr. libr. 7.
cap. 16.
Philostr. libr. 8.
cap. 1.
Philostr. libr. 8.
cap. 12.
Philostr. libr. 7.
cap. 15.

ac meritis collocatam operam, eadem confirmasse, cum virtutum omnium, ac mirificorum operum laudes in commentitium suum Heroem conferre cupiens, non melius aliunde, quam ex vera Jesu Christi historia arcessere eas potuerit.

Verum enimvero dum ad rei veritatem infuscandam plurima ingenio suo prope fingit, haudquaquam sensit in magnam rerum, opinionumque discrepantiam sese esse delapsum, sibi que ipsum saepe, quod mendacibus evenire solet, contradicere ac repugnare. Multis id exemplis ab Eusebio demonstratum est in libello adversus Hieroclem, quibus etiam plura adjici possent. Adde tot fabulas, tot somnia, tam nullius acuminis, tam nullius saporis, ut cum ea legerem (mihî autem tum primum id contigit, cum vix dum excessissem ex ephebis, qua ætate animi adolescentum logis & fabulis mirifice capi solent) continuo me caperet satietas & fastidium, & nutriculam ad somnos pupo suo conciliandos de Lamia turribus & pectinibus Solis disserentem mihi audire viderer. Adeone fungum fuisse quemquam, vel ut persuaderet ipse sibi, vel ut aliis persuadere se posse speraret, prægnanti Apollonii matri Proteum, & aliis in templo Egienfi aspectabilem præbuisse se Æsculapium? animalium voces intellexisse Apollonium, facultate hac ab Arabibus imbutum, qui vel corde vel hepate draconis comeso futura ex avium garritu præsentiant? quam peritiam & Indis Paracensibus largitur. Interitne funditus genus illud hominum *παραμυζόν*, Caucasum incolentium, quorum nonnullos Apollonius, ac nemo deinde vidit? Quis eum credat vidisse Empulam? Quis credat mulieres Veneri dicatas, superne nigras, inferne albas apud Indos reperiri? quid factum hoc mulierum genere, quod hodie occurrit nusquam, nisi quas forte Sol fuscavit superiore corporis parte, qua velata non erant? Quanti stuporis est figmentum illud de Puteo culpæ, per quem Indi jurare solent, de Cratere veniæ, de Doliis duobus, imbrum uno, altero ventorum, quibus apertis regio ventis perfatur, & rigatur imbribus; secus vero si occludantur? Jocularis vero est tota hæc Brachmanum scena, qui vel aspectabiles se faciunt pro libitu, vel oculorum obtutus effugiunt, nec ipsi solum choreas ducunt, sed terram etiam virgis ferientes, assurgere ac velut tripudiare faciunt, ipsi vero in aërem tolluntur. Hinc metempsychoseos recoquit dogma, & nugas ad nauseam fundit. Tum in convivio Brachmanum tripodas describit, crateras, & fercula, sponte & *αὐτομάτως* ad convivas accedentia, & Tantalî deinde poculum illud amicitia nunquam deficiens. Quam insulsum est, quod de Ephesina peste, sub pannosi & mendici senis, ac deinde sub molossi specie delitescente excogitavit? Apollonii vero nocturna pervigilatio ad tumulum Achillis, ejusque cum Achille congressus, pueriles sunt ac germanæ geræ: inter quas palmarium hoc est, quod ait Achilles, Nereides ad sepulcrum suum saepe ventitare. Nereidem etiam quamdam Selera insulam tenere alio loco garrir. Quid quod ulmus apud Gymnosophistas loquens inducitur a nugivendo illo Historico, & Apollonium salutans? Aneas Gazæus in Theophrasto Brachmanas à metempsychoseos errore vindicare conatur hoc argumento, quod neque Ctesias, neque Arrianus, neque Indi ipsi, vel in suis cum Alexandro congressibus, vel in suis ad Græcos Epistolis, neque ulli denique, vel recentiorum, vel veterum, in hac ipsos hæresi versari testentur. In quo Aneam falli certum est: eam enim sectam hodieque pertinacissime sequuntur Brachmanes, ut uno ore consentiunt quicumque hæc adierunt loca, & cum ipsis paulo familiarius sunt conversati. Atqui vetustissimam esse ipsorum doctrinam, & ab omni retro ævo eandem apud ipsos perseverasse constans est fama. Hanc ipsam ratiocinationem haud minus vere adhibere possumus adversus Philostratum, qui tot affingit Brachmanibus deliramenta, & de India ac Æthiopia tot narrat *ρηρολογίας*, aliis omnibus indicatas & inauditas, sive qui horum temporum fuerunt æquales, sive qui ea postmodum sunt insecuti, ut omnem apud cordatos homines fidem amittat. Nunc existimari potest, haud æquorem ab Hierocle institutam esse comparationem inter Christi Jesu & Apollonii Historicos, ac inter Christum ipsum & Apollonium. Petrum & Paulum ait, aliosque, à quibus res à Jesu gestæ memoriæ proditæ sunt, mendaces fuisse, illiteratos, & præstigiatores; qui vero Apollonii vitam retulerunt in literas, Damidem, Maximum, Philostratum, viros fuisse eruditos & veritatis studiosos. Nos è contrario Apostolos, vel ob simplicitatem & imperitiam, remur minus esse debere doli falsitatisque suspectos; Philostrati vero, aliorumque, qui in Apollonio celebrando ipsi præiverunt, propter ingenii acumen, & doctrinam quam prædicant, dubiam esse fidem. Constat enim rudes & indoctos homines, fere candidos esse eosdem, veraces, & incallidos; qui vero doctrina & usu rerum peritiores extiterint, vafritie eos, versutiaque præstare. Quod & res ipsa satis indicat. Cum manifesto ex supra dictis appareat, totam mendacis ac fallaciloquentia confutam esse Philostrati historiam; doctrinaque eum sua, haudquaquam tamen

Philostr. libr. 1.
cap. 3. & 5.

Philostr. libr. 1.
cap. 14. & libr.
4. cap. 1.

Philostr. libr. 3.
cap. 3.

Philostr. libr. 1.
cap. 2.

Philostr. libr. 3.
cap. 1.

Philostr. libr. 3.
cap. 3. & 5.

Philostr. libr. 3.
cap. 6. & 7. &
libr. 5. cap. 15.
& libr. 6. cap.
18.

Philostr. libr. 3.
cap. 8. & 10.

Philostr. libr. 4.
cap. 3.

Philostr. libr. 4.
cap. 5.

Philostr. libr. 3.
cap. 16.

Philostr. libr. 6.
cap. 5.

fatis acnte & solerter, imo vero infcite & inepte ad ludificandos homines, confar-

cinandasque fabulas valde esse abufum. V. Mihi vero rem introsipienti, Pythagoricæ Philosophiæ penitus videtur addi-

ctus fuisse Philostratus. E qua disciplina quicumque prodierunt, quod jam supra monui, in *Συμμεταμοίαις* & *Ἐπιδοκροδογίας* fuerunt pronissimi, nihil non & fingere promti & credere. Testis aureum Pythagoræ femur, testis Abaridis sagitta, & quæcunque de Epimenide, Empedocle, aliisque ex Italica schola profectis memorantur. Vel primum legatur Philostrati caput, ex quo, velut ex ungue leonem, hominis propensum in Pythagoræ deliramenta animum & superstitionis credulitatem deprehendas. Pythagora se se assimilabat Alexander ille Pseudomantis Luciani. Eunapius quoque Pythagoricis opinionibus instructus, inanes passim fabulas colligit, easque Lectoribus haudquaquam persuadet ipse; persuasum duntaxat esse se declarat. Vitio hoc laborasse eruditos harum partium gregales caussatur Iamblichus, commemoratisque aliquot eorum figmentis, subiungit: *πάντα γὰρ ἡμεῖς ὡς ἰστοροῖς, ποῦνά τ' ἐπιδοκροδογίας* *ἡμῶν τῶν ἰσχυρῶν ἢ τῶν ἀδύνατων μυστικῶν διαμανυροδότην*. Omnibus enim huiusmodi rebus adhibent fidem: multas etiam ex consimilibus rebus, quæ fabulose videntur, narrare ipsi quoque aggrediuntur. Et deinde: *ὡς πᾶσα τὰ ἑαυτῶν, οὐκ ἄνευ τοῦ ἐπιδοκροδογίας, ἀλλὰ τοῦ ἀπιστοῦτος: οὐ γὰρ ἔστι τὰ μὲν δυνάμει ἡμῶν, τὰ δὲ ἀδύνατα, ἀπὸρροῦντος τοῦ σοφιστοῦτος, ἀλλὰ πᾶσα δυνάμει*. Ad hæc omnia, non se quidem, verum qui se incredulos præstiterint, solidas esse veniunt: nec enim quadam esse in Deorum potestate, quedam vero secus, ut opinantur qui incumbunt sapientiæ studiis, sed omnia à Diis fieri posse.

VI. Interim, si quis ex me percontetur quid de Apollonio censeam, vaferrimum eum, facerrimumque fuisse Magum respondebo. Vulgo receptam hanc fuisse suæ ætate opinionem ipse fatetur Philostratus initio operis, eamque præcipue evellendam sibi proposuit. Hoc ipsi crimen impiegit Euphrates Tyrius, Philosophus, vel Apollonii ipsius testimonio, sapientissimus. Eandem ob causam Eleusini ipsum sacris arcuit Hierophanta, & ab antro Trophonii Sacerdotes excluderunt. Pro Mago à Domitiano captus, & in carcerem detrusus est. Magis ipse Babylonis, noxiæ & occultæ Magiæ studiosis, sapientiæ laudem tribuit. Brachmanes, quos præstigiatores agnoscit Philostratus, Deos ac magistros suos, sapientes ac beatos Apollonius nuncupat. Lucianus Alexandri Aboniticæ sutelas & dolos elegantissime narrans, eum ait applicuisse se præstigiatori cuidam Tyaneo, *ἡμῶν, ἡ τὴν πᾶσαν ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ ἰσχυρίας*. *Ὁν ex iis quibus magna intercesserat cum Apollonio Tyaneo familiaris; quique ejus tragediam novebant.* Quibus verbis satis indicat vir solertissimus suam de Apollonio sententiam. Mæragenes ipse, qui vitam Apollonii literis commendavit, non dubitat eum appellare Magum, atque etiam venificum à Philosophis habitum fuisse testimonio suo confirmat, auctore Origene in libris contra Celsum. Atque Mærageni, ob hanc, opinor, ipsius confessionem fidem detrahi Philostratus iussit. Xiphilinus ex Dione tradit Caracallam Magis & præstigiatoribus adeo delectari solitum, ut Apollonium honoribus & monumento etiam, qualia consecrantur Heroibus, coluerit. Magi denique nomine vulgo esse affectum testatur Hieronymus. Frustra vero in purgando Apollonio & Magiæ nota ab eo eluenda se torquet Philostratus: nec quicquam in causam ipsius prodest, quod affert, futura Apollonium non prænovisse, vel idola scitendo, vel inhumanis quibusdam sacrificiis, vel incantamentis, aut unctioibus; sed ex signis quæ ipsi à Dns portenderentur, & ex rerum serie, quam fata ipsa contexuissent: nam nec signa illa expressit Philostratus, nec ex rerum contextu ea prænovisci potuerunt ab Apollonio, quæ prænovisse ipsum scribit. Noxia præterea & magica carmina secreto pronuntiari possunt, etiam infans qui proxime adstant. Deinde sexcenta sunt alia arcanæ divinationis genera, à viris doctis accurate distincta & notata, quibus uti Apollonius potuit. Quod autem alio loco queritur Philostratus, propterea in Magiæ suspicionem venisse Apollonium, quod Babylonios Magos, Brachmanas, & Gymnosophistas adierit, frustra est; graviores enim longæ extant causæ, propter quas Magiæ reus peragitur. Quanquam ob hæc ipsa, si minus convictum, at huius certæ impietatis suspectum habere possumus: nam ex veteri barbarorum horumque Philosophorum Magia multum deflexerat recentior illa, & à præclaris naturæ studiis ad damnosæ & nefariæ artes sese demiserat, quod tota Philostrati narratio patet. Quis vero eum putet, qui cum Magis conversatus, eorum præceptis institutus, eos demiratus, miraculisque laudibus extollere solitus sit, ipsum vetitæ huius Magiæ expertem mansisse; præsertim qui ea edere opera consuevisset, in quibus edendis præcipuum artis suæ fructum Magi collocant?

Philostratus aliqua Pythagorica, Philosophia additi, mendaces & creduli.

Iambli. Vit. Pyth. cap. 28.

Apollonius Magus facerrimus.

Philostr. libr. 1. cap. 1. & 2.

Philostr. libr. 4. cap. 6. & libr. 8. cap. 8. Philostr. libr. 7. cap. 14. Philostr. libr. 1. cap. 18. Lucian. Pseud.

Origen. contra Cell. libr. 6. Philostr. libr. 1. cap. 1. Xiphil. in Caracall. Hieron. Epist. ad Paulin. Philostr. libr. 5. cap. 4.

Philostr. libr. 1. cap. 1.

ac mi-
ns, non
te fingit,
esse deia-
reproga-
veroclem,
lius acu-
contige,
& fabulis
culam ad
ifferentem
iple libi
m, & aia
res intell-
vel hepate
ndis Para-
ucatum in
um credit
inferte ad
ie occurr
non emet
are solut
bus opter
ulans vov
a, vel oco
i virgine fr
Hinc me
n contino
ad con-
i deficiat
s, ac dis-
servigiano
manz pe-
crum iam
oco pnti,
illo Philo-
inas i me-
fias, neque
is ad Gra-
ptos heret
leque pe-
c adherent
i esse ipi-
onitans est
rfus Philo-
hiopia ut
orum fue-
atos homi-
instimant
Christum
Jesu gesta
ero Apol-
fuisse ero-
tem & im-
vero, alto-
tumen, &
indodius
ina & ut
s ipsa fati-
ciloquen-
am tamen
latis